

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
16104186

Datum 15 oktober 2019
Betreft Commissie Nationaal kader koloniale collecties

Geachte Raad,

In mijn brief van 10 april 2019 (TK2018-2019, Kamerstuk 32820, nr. 282) heb ik aangegeven dat ik het belangrijk vind om de zichtbaarheid van ons gedeelte verleden en de aan de koloniale tijd verbonden geschiedenis te bevorderen. Ook heb ik aangegeven dat ik een nationaal beleidskader ga ontwikkelen voor de omgang met collecties met een koloniale context. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van een methodiek voor herkomstonderzoek en om een kader voor de omgang met verzoeken tot teruggave.

Voor een zorgvuldige omgang met de collecties met een koloniale context is in de eerste plaats inzicht in de herkomst van deze collecties nodig. Ik ondersteun een project van het Rijksmuseum, het Nationaal Museum van Wereldculturen en het NIOD om een methodiek te ontwikkelen rond herkomstonderzoek voor collecties met een koloniale context. De focus ligt daarbij in eerste instantie op voorwerpen afkomstig uit Indonesië, vanwege de aard, omvang en herkomstgeschiedenis van deze collectie. Ik verwacht dat deze methodiek vervolgens een bijdrage zal kunnen leveren aan het herkomstonderzoek naar koloniaal erfgoed uit andere delen van de wereld. Daarnaast voert het Nationaal Museum van Wereldculturen een pilot uit om een kader te ontwikkelen voor een zorgvuldige omgang met verzoeken tot teruggave.

De omgang met collecties met een koloniale context is onder meer in Duitsland, België en Frankrijk een steeds belangrijker onderwerp van gesprek, zowel in musea als bij overheden. Van oorspronkelijk een puur juridische benadering van incidentele verzoeken gaat het steeds meer om een ethisch-beleidsmatige aanpak van dit vraagstuk. Ook komt er in toenemende mate een interculturele dialoog met landen van herkomst en hun gemeenschappen en experts tot stand.

De praktijkervaring uit de pilots en de ontwikkelingen in andere Europese landen en de herkomstlanden zijn van belang voor het nationale beleidskader voor de

omgang met collecties met een koloniale context. Met het oog op de ontwikkeling daarvan verzoek ik u om een adviescommissie in te stellen met als opdracht:

Onze referentie
16104186

- een toekomstperspectief te schetsen op de omgang met het koloniaal erfgoed in brede zin, en met betrekking tot internationale samenwerking en teruggave in het bijzonder;
- te adviseren over een procedure voor de omgang met individuele claims op objecten uit collecties met een koloniale context.

Ik verzoek de commissie in ieder geval de volgende aspecten te betrekken bij haar advies over het te voeren beleid:

- een beschouwing van welke tijdsperioden in de geschiedenis, landen en collecties hier in het geding zijn;
- de stand van het behoud en het beheer van deze collecties en het onderzoek naar de herkomst daarvan;
- de morele uitgangspunten die aan de orde zijn bij de omgang met collecties met een koloniale context;
- de verantwoordelijkheid en bestuurlijke rolverdeling: rijksoverheid (ministeries), musea en andere betrokken partijen;
- de wijze waarop de interculturele dialoog in Nederland en met de landen van herkomst kan worden gevoerd;
- de (inter)nationale (juridische) kaders (ICOM, UNESCO, Erfgoedwet, privaatrechtelijke kaders);
- de mogelijkheden voor internationale samenwerking bij de omgang met koloniaal erfgoed, onder meer met Duitsland, België en Frankrijk.

Graag ontvang ik van u voor 1 oktober 2020 het advies over deze aangelegenheid, waarna ik in het najaar 2020 met een reactie aan de Kamer zal komen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven